

4. Примаченко А. Что позволено адвокату. Зеркало недели. Украина. 1999. № 40. URL: http://gazeta.zn.ua/LAW/chto_pozvoleno_advokatu.html

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Кісліцина Ірина Олександрівна**

Кузьма Я.І.

студентка 1-го курсу магістратури факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія»

ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИСЛОВЛЮВАННЯ АДВОКАТА В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Право вільно висловлювати думку, а також передавати і поширювати інформацію будь-яким законним способом є одним із основних невідчужуваних прав людини, гарантованих Конституцією України і загальновизнаними принципами міжнародного права. Приналежність до адвокатського співтовариства як інституту громадянського суспільства, який виконує обов'язок щодо забезпечення кваліфікованої правової допомоги, передбачає наявність у членів цієї спільноти активної громадянської позиції з правових, політичних та інших соціально значущих проблем, яку вони виражають, в тому числі, і публічно.

Соціальні мережі є одним з ефективних сучасних методів комунікацій, і участь в них є ще однією з форм реалізації зазначених прав і інтересів. Тому участь адвокатів в соціальних мережах є бажаною і має вітатися органами адвокатського самоврядування.

Адвокати не залишаються осторонь і активно використовують можливості соціальних мереж як платформи для залучення громадськості до участі в юридичній практиці і різного роду обговореннях. Соціальні мережі відкривають доступ до широкої аудиторії і ресурсів, наприклад, новин законодавства в реальному часі, і дають можливість прямого діалогу з практикуючими адвокатами, юристами по всьому світу.

Однак соціальні мережі можуть використовуватися неналежним чином, що може привести до дій, які йдуть врозріз з встановленими нормами професійної та етичної поведінки адвоката.

На цю проблему адвокатське співтовариство звернуло увагу ще кілька років тому. У підсумку, З'їзд адвокатів України від 9 червня 2017 затвердив нову редакцію Правил адвокатської етики [1]. Правила доповнені новим

розділом VIII «Дотримання правил адвокатської етики при використанні мережі Інтернет», який зобов'язує представників даної професії розміщувати і коментувати тільки ту інформацію, використання якої не завдає шкоди авторитету адвокатів і адвокатури в цілому. Також необхідно обережно використовувати соціальні мережі, форуми та інші форми спілкування в мережі, надаючи консультації та поради необмеженому колу осіб.

Правила закріплюють, що при встановленні контактів та спілкуванні у соціальних мережах, Інтернет-форумах та інших формах комунікації в мережі Інтернет адвокат повинен проявляти властиву професії стриманість, обережність та коректність, не допускати публічного надання коментарів адвокатами під час здійснення адвокатської діяльності, а так само і в якості особистих суджень, позицій іншого адвоката/представника у справі, в якій вони не беруть участі.

Висловлювання адвоката в соціальних мережах, Інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет не повинні мати притаманний правовий нігілізм, будь-який вид агресії, ворожнечі і нетерпимості. Адвокат зобов'язаний вести себе шанобливо і не допускати образливої поведінки. Будь-які заяви, коментарі адвоката в соціальних мережах, Інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет, в тому числі під час обговорення і роз'яснення правових норм, особливостей судочинства, дій його учасників, повинні бути відповідальними, достовірними і не вводити в оману.

На жаль, аналіз рішень органів адвокатського самоврядування та судової практики показує часті випадки порушення вищевказаних норм в частині написання коментарів, а випадки образливої поведінки та агресії в мережі є поширеним явищем.

Так, Рішенням Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури № XII-009/2019 у справі за скагою на рішення дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Одеської області було притягнуто адвоката до дисциплінарної відповідальності та застосовано дисциплінарне стягнення у вигляді попередження у зв'язку з тим, що адвокат в публікації використав анекдот та образив учасників протилежної сторони кримінального провадження (потерпілих), використавши при цьому нецензурну лексику [2].

В даному випадку, вислови адвоката демонстрували зневажливе ставлення до учасників кримінального процесу, в якому він брав участь і вказують на ігнорування корпоративної дисципліни, етики та моральності.

Наприклад, адміністративний суд відмовив у скасуванні рішення КДКА, яким до адвоката застосовано дисциплінарне стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю строком на 1 (один) рік.

Адвокат у мережі Facebook, розмістив статтю в якій йдеться мова про те, що члени Дисциплінарної палати КДКА м. Києва порушили відносно

нього дисциплінарну справу та прийшли до висновку про наявність в його діях порушень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Правил адвокатської етики, не розглядаючи справу по суті. Членів дисциплінарної палати адвокат назвав «героями» та зазначив, що надавати на нього не вдасться. В подальшому, адвокат розмістив іншу статтю, в якій повідомив про те, що нелегітимне засідання КДКА м. Києва буде намагатися позбавити адвоката адвокатського свідцтва [3].

Адвокат при будь-яких обставинах повинен зберігати честь і гідність, властиві його професії, дотримуватися ділової манери спілкування, а також поважати права, честь і гідність осіб, які звернулися до нього за наданням правничої допомоги, колег та інших осіб. Адвокати зобов'язані утримуватися від будь-яких проявів або провокування нетерпимості, ворожнечі, правового нігілізму.

Отже, здобувши право на зайняття адвокатською діяльністю, адвокати беруть на себе обов'язок неухильно дотримуватися Правил адвокатської етики, порушення яких встановлено уповноваженим органом. Адвокати несуть відповідальність за всі повідомлення, які вони розміщують або поширюють в соціальних мережах.

Список використаної літератури:

1. Правила адвокатської етики, Затверджені звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 року URL:https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2019-03-15-pravila-2019_5cb72d3191e0e.pdf.
2. Рішення Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури № XII-009/2019 від 05 грудня 2019 року URL:<https://vkdka.org/rishennya-hii-0092019-u-spravi-za-skargoyu-na-rishennya-distsiplinarnoji-palati-kvalifikatsijno-distsiplinarnoji-komisiji-advokaturi-odeskoji-oblasti-vid-27-serpnja-2019-roku-pro-zakrittya-distsipl/>.
3. Рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 13 січня 2020 року. Справа № 640/20599/19 URL:<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/86873167>.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент **Ковальчук Інна Сергіївна**